

UCHWAŁA Nr 481/2015
Zarządu Powiatu Gostynińskiego
z dnia 2 kwietnia 2015 roku

w sprawie: przyjęcia trzyletniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 595 z późn. zm.), art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2013r., poz. 135 z późn. zm.), Zarząd Powiatu Gostynińskiego postanawia:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji trzyletni, powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Zarządu Powiatu Gostynińskiego.

§ 3

Odpowiedzialnym za wykonanie Uchwały czyni się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Powiatu Gostynińskiego:

1. Tomasz Matuszewski - .....

2. Jan Kazimierz Krzewicki - .....

3. Jan Baranowski - .....

4. Arkadiusz Boruszewski - .....

5. Maria Wróblewska - .....

Załącznik
do Uchwały
Nr ...*481*./2015.....
Zarządu Powiatu
Gostynińskiego
z dnia ...*2 kwietnia* 2015r.

**POWIATOWE CENTRUM POMOCY
RODZINIE
W GOSTYNINIE**

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
na lata 2015 - 2017**

GOSTYNIN 2015r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Podstawa prawna	4
II. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	5
III. Ogólna charakterystyka pieczy zastępczej	8
IV. Rodzinna piecza zastępcza w Powiecie Gostynińskim w latach 2012-2014	9
V. Instytucjonalna piecza zastępcza w Powiecie Gostynińskim w latach 2012-2014 ...	12
VI. Limit rodzin zastępczych w latach 2015-2017	15
VII. Cele, zadania i działania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017	16
VIII. Zakładane rezultaty realizacji programu	20
IX. Adresaci programu	20
X. Źródło finansowania programu	20
XI. Realizatorzy programu	21
XII. Monitoring i ewaluacja	21
Podsumowanie	23

WSTĘP

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa wyraźnie podzieliła kompetencje pomiędzy samorząd gminny i powiatowy. Zadaniem gminy jest organizowanie pomocy rodzinie i podstawowej opieki nad dziećmi wychowywanymi w rodzinach, natomiast samorządy powiatowe zapewniają opiekę nad dziećmi pozbawionymi warunków prawidłowego rozwoju i wychowania w rodzinie biologicznej oraz odseparowanymi od niej, a także pomoc specjalistyczna rodzinom będącym w kryzysie.

Niniejszy Program został opracowany w oparciu o diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie naszego powiatu i aktualne potrzeby wynikające z konieczności umieszczenia dzieci poza rodzinami biologicznymi.

Program wyznacza kierunki rozwoju i wsparcia istniejących form pieczy zastępczej na terenie powiatu, zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej opieki zastępczej, organizowanie pomocy dla osób usamodzielnianych, jak również organizowanie różnorodnych form wsparcia dla osób prowadzących różne formy pieczy zastępczej. Zadania wyznaczone do realizacji są spójne z opracowywaną na lata 2013-2020 Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i uzupełnieniu.

I. PODSTAWA PRAWNA

Polskie i międzynarodowe ustawodawstwo każdemu dziecku gwarantują prawo do życia i rozwoju w swojej rodzinie. Zadania rodziny naturalnej nie różnią się od zadań rodziny zastępczej, które mają prawo i obowiązek do sprawowania opieki i wychowania przyjętego do swej rodziny dziecka.

Zasady funkcjonowania polskiego systemu pieczy nad dzieckiem są regulowane m.in. przez następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
(Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka
(Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy
(tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 788, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(tj. D. U. z 2013 r., poz. 135 z późn. zm.), oraz szereg rozporządzeń do tej ustawy.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
(tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 163, ze zmianami wynikającymi z art. 65 ustawy z dnia 24 września 2010r. o ewidencji ludności Dz. U. z 2010 r. Nr 217, poz. 1427). oraz szereg rozporządzeń do ustawy o pomocy społecznej.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
(Dz. U. 2005 Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.).

II. ZADANIA ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie działa jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na mocy Zarządzenia Starosty Gostynińskiego Nr 45/2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy przede wszystkim, zgodnie z art. 76 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;

- prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Zgodnie z art. 32 ust.2 zadanie organizacji pieczy zastępczej należy do powiatu. Z kolei nadzór i opieka nad rodzinami zastępczymi należy do wyznaczonego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (art. 77). Jak stanowi art. 79 ust. 3 ustawy, praca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego.

Ponadto, zgodnie z art.79 ust. 4 koordynator nie może prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat. Nie może także pracować z więcej niż piętnastoma rodzinami.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wybierając kandydata na stanowisko koordynatora kieruje się jego kompetencjami i profesjonalizmem w wykonywaniu swoich obowiązków, którymi są:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku,
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej prowadzi całościową pomoc, dotyczącą całokształtu funkcjonowania rodziny zastępczej oraz rodzinnego domu dziecka. Należą do nich zarówno działania związane z udzielaniem wsparcia w codziennym wypełnianiu obowiązków przez osoby prowadzące rodzinne formy pieczy zastępczej, wsparcie dla pełnoletnich wychowanków, kwestie formalne związane z organizacją pomocy specjalistycznej bądź kontrolą sytuacji prawnej podopiecznych. Fachowość i rzetelność podejmowanych przez koordynatora działań ma gwarantować zobowiązanie go przez ustawodawcę do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach i samokształcenie.

III. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PIECZY ZASTĘPCZEJ

Pieczą zastępczą jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem, sprawowanej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.

Opieka nad dzieckiem może być zapewniona poprzez umieszczenie dziecka w:

- rodzinie zastępczej spokrewnionej, niezawodowej i zawodowej, w tym zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowej specjalistycznej;
- rodzinnym domu dziecka
lub
- pieczy zastępczej o charakterze instytucjonalnym.

W pieczy zastępczej dziecko może przebywać do momentu osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku dalszego kształcenia, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

Organizacja pieczy zastępczej w świetle ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

1. GMINA

↓

Ośrodek Pomocy Społecznej

↓

Dział opieki nad rodziną

- praca z rodziną
- pomoc w opiece i wychowaniu dziecka

2. POWIAT – piecza zastępcza

- rodzinna
- instytucjonalna

3. SAMORZĄD WOJEWÓDZKI – piecza zastępcza instytucjonalna

- regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne
- interwencyjny ośrodek preadopcyjny

IV. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE GOSTYNIŃSKIM W LATACH 2012-2014.

Z dniem 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 135 z późn. zm.), która wprowadziła następujące formy pieczy zastępczej:

1) rodzina zastępcza:

- a. **spokrewniona** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
- b. **niezawodowa** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
- c. **zawodowa**, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego lub zawodowa specjalistyczna.

2) rodzinny dom dziecka,

- 3) rodziny pomocowe** – sprawujące opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad tym dzieckiem przez rodzinę zastępczą.

Dzieci częściowo bądź całkowicie pozbawione opieki rodzicielskiej umieszczane są w rodzinach zastępczych bądź w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W pierwszej kolejności czynione są starania, aby dziecko umieścić w rodzinie zastępczej, a dopiero wówczas, gdy brak jest chętnych osób na bycie rodzicem zastępczym, dziecko umieszczane jest w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W powiecie gostyńskim w latach 2012 – 2014 w ogólnej liczbie rodzin zastępczych dominowały rodziny zastępcze spokrewnione i stanowiły 59,29 % ogółu rodzin zastępczych. Najwięcej dzieci, bo 57,05% przebywało również w rodzinach zastępczych spokrewnionych. W analizowanym okresie liczba rodzin zastępczych kształtowała się na tym samym poziomie i pozostawała niezmienna.

Poniższe tabele przedstawiają dane o rodzinach zastępczych w latach 2012 – 2014.

Tabela nr 1. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu gostyńskiego.

Rodzaj rodziny zastępczej	2012	2013	2014
spokrewniona	23	22	22
niezawodowa	15	15	13
zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1
Razem	39	38	36

Źródło: dane własne PCPR

Tabela nr 2. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego.

Rodzaj rodziny zastępczej	2012	2013	2014
spokrewniona	34	32	27
niezawodowa	19	20	17
zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	3	2	8
Razem	54	57	52

Źródło: dane własne PCPR

Tabela nr 3. Rodziny zastępcze, w których przebywają dzieci z innych powiatów.

Rodzaj rodziny zastępczej	2012	2013	2014
spokrewniona	2	2	2
niezawodowa	4	4	4
zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	0	1
Razem	7	6	7

Źródło: dane własne PCPR

Do ponoszenia wydatków na pokrycie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu, zobowiązany jest ten powiat na terenie którego zamieszkiwało dziecko przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej. Koszty utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów pokrywane są na podstawie porozumień zawartych między powiatami. W ostatnich trzech latach w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów było umieszczonych odpowiednio w 2012 r. – 1 dziecko, w 2013 r. – 1 dzieci, w 2014 r. – 3 dzieci.

Tabela nr 4. *Rodziny zastępcze funkcjonujące w innych powiatach, w których umieszczone są dzieci z powiatu gostyńskiego.*

Rodzaj rodziny zastępczej	2012	2013	2014
spokrewniona	0	0	0
niezawodowa	1	1	1
zawodowa	0	0	1
zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	0	0	1
Razem	1	1	3

Źródło: dane własne PCPR

Tabela nr 5. *Dzieci z powiatu gostyńskiego umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.*

Rodzaj rodziny zastępczej	2012	2013	2014
spokrewniona	0	0	0
niespokrewniona	1	1	1
zawodowa	0	0	1
zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	0	0	1
Razem	1	1	3

Źródło: dane własne PCPR

Tabela nr 6. *Wychowankowie rodzin zastępczych usamodzielnianych kontynuujących naukę.*

Rok	2012	2013	2014
Wychowankowie rodzin zastępczych kontynuujących naukę	13	15	13
Razem	13	15	13

Zródło: dane własne PCPR

W analizowanym okresie zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego objęła opieką 13 dzieci, w tym 6 dzieci z powiatu gostyńskiego. W pogotowiu rodzinnym w tym samym czasie mogło przebywać troje dzieci. Liczba przebywających tam dzieci zmieniała się w zależności od występujących w danym czasie potrzeb. W związku z powyższym rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego zaspakajała potrzeby powiatu w zakresie zapewnienia opieki nad dziećmi do 3 lat.

W związku ze zmianą kryteriów wiekowych przyjmowania dzieci do placówek opiekuńczo - wychowawczych typu socjalizacyjnego i interwencyjnego i koniecznością przyjmowania dzieci powyżej 10 r.ż., oraz z analizy bieżącej sytuacji wynika, że najwięcej problemów rodzi umieszczanie dzieci w przedziale wiekowym od 3 do 10 lat. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej jest zmuszony do poszukiwań rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, co rodzi koszty i zmniejsza szanse na powrót dzieci do rodzin naturalnych. Zatem Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej dostrzega potrzebę utworzenia zawodowej rodziny zastępczej pełniącej funkcje pogotowia rodzinnego oraz trzech zawodowych rodzin zastępczych. Utworzenie w/w form rodzin zastępczych pozwoliłoby na zapewnienie opieki nad dziećmi od 3 do 10 lat.

V. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE GOSTYNIŃSKIM W LATACH 2012-2014

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza szereg zmian, które wpłyną na ograniczenie możliwości umieszczania dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej na rzecz rozwoju rodzinnych form opieki.

Z przepisów w/w ustawy wynika, że placówki opiekuńczo-wychowawcze będą małymi, przejściowymi placówkami, przeznaczonymi dla dzieci starszych powyżej 10 roku

życia. Umieszczenie dzieci młodszych poniżej 10 roku życia może nastąpić tylko w wyjątkowych przypadkach np. rodzeństwo.

Przedstawione niżej tabele obrazują poziom umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na przestrzeni lat 2012-2014.

Tabela nr 7. Liczba dzieci przebywających w Powiatowym Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w latach 2012 – 2014.

Lp.	Nazwa placówki	2012	2013	2014
1.	Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Gostyninie	109	118	103
2.	Rodzinny Dom Dziecka	6	6	6
Razem		115	124	109

Źródło: dane PZPO-W, Rodzinny Dom Dziecka

Tabela nr 8. Liczba dzieci umieszczonych w Powiatowym Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w latach 2012 – 2014.

Lp.	Nazwa placówki	2012	2013	2014
1.	Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Gostyninie	39	42	18
2.	Rodzinny Dom Dziecka	2	0	0
Razem		41	42	18

Źródło: dane z PZPO-W, Rodzinny Dom Dziecka

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych kształtował się następująco:

rok 2012

- PZPOW miejsca interwencyjne – 3.767,05 zł.,
- PZPOW placówka socjalizacyjna – 2.988,10 zł.,

- Rodzinny Dom Dziecka – 2.165,77 zł

roku 2013

- PZPOW miejsca interwencyjne – 3.923,74 zł.,

- PZPOW placówka socjalizacyjna – 3.066,39 zł.,

- Rodzinny Dom Dziecka – 2.531,74 zł

roku 2014

- PZPOW miejsca interwencyjne – 3711,05 zł.,

- PZPOW placówka socjalizacyjna – 3.454,57 zł.,

- Rodzinny Dom Dziecka – 2.494,88 zł

W placówce w latach 2012- 2014 przebywali wychowankowie z powiatów innych niż gostyniński:

Tabela nr 9. Liczba dzieci przebywających w Powiatowym Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Gostyninie z innych powiatów.

Lp.	Powiat	2012 rok	2013 rok	2014 rok
1.	żyrardowski	3	5	4
2.	warszawski-zachodni	2	4	4
3.	płocki	8	8	12
4.	poddębicki	1	1	-
5.	łęczycki	7	3	2
6.	grodziński	2	-	-
7.	golub dobrzyń	-	-	1
8.	zgierski	4	4	4
9.	łódzki	5	2	2
10.	żuromiński	-	1	5
11.	brzeziński	2	2	3
12.	pruszkowski	4	2	3
13.	kutnowski	2	2	1
14.	szczeciński	-	1	-
15.	łowicki	1	2	2
16.	śremski	-	-	4
17.	m. st. warszawa	4	4	4
Razem		45	41	51

Źródło: dane PZPO-W w Gostyninie

Na terenie powiatu gostynińskiego funkcjonowały placówki opiekuńczo-wychowawcze:

1. Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Gostyninie przeznaczony dla 72 wychowanków w tym:

- 30 osobowa placówka na ul. Ozdowskiego 1a z 5 miejscami interwencyjnymi,

- 30 osobowa placówka na ul. Zazamcze 26 (Bratoszewo),
  - 12 miejsc w mieszkaniach usamodzielnień (3 mieszkania na ul. Ozdowskiego 1a, 1 mieszkanie na ul. Polnej 12a/12).
2. Rodzinny Dom Dziecka w Gostyninie, ul. Kościuszki 37/2 przeznaczony dla 6 wychowanków.

VI. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH W LATACH 2015-2017

Z danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących w powiecie gostynińskim, sporządzono analizę liczby dzieci zagrożonych umieszczeniem poza środowiskiem rodzinnym.

Tabela nr 10. *Rodziny zagrożone odebraniem dzieci w 2015 roku z podziałem na gminy powiatu gostynińskiego (wg. danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej).*

Lp.	Miasto/gmina	Liczba rodzin zagrożonych odebraniem dziecka	Liczba dzieci
1.	Miasto-Gostynin	2	5
2.	Gmina Gostynin	4	9
3.	Gmina Pacyna	1	1
4.	Gmina Sanniki	2	3
5.	Gmina Szczawin Kościelny	1	1
Razem		10	19

Źródło: dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej

Rodziny wskazane przez gminy objęte są pomocą asystentów rodziny z ośrodków pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, oraz w niektórych przypadkach nadzorem kuratorskim. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na poziomie gmin wprowadziła do pracy z rodziną - asystenta rodziny. W latach 2012-2014 asystenci rodziny byli zatrudnieni w następujących gminach; gm. Pacyna, Gostynin, Szczawin Kościelny, Miasto Gostynin. Zadaniem asystenta jest praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu przywrócenia rodzinie zdolności do wywiązywania się z obowiązków wobec dzieci. Wykazane przez gminy rodziny są objęte pracą asystentów, co powinno przyczynić się do poprawy ich funkcjonowania i pozostania dzieci w rodzinie naturalnej. Interdyscyplinarny charakter wsparcia rodzin, nie zawsze może przeciwdziałać negatywnym skutkom ich funkcjonowania, a pożądany efekt pracy

z zagrożonymi rodzinami może nie być osiągnięty, dlatego też należy przewidzieć i zaplanować właściwą formę opieki zastępczej dla dzieci z tych rodzin.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek planowania i limitowania rodzinnych form opieki zastępczej w powiecie. Z danych dotyczących funkcjonowania rodzinnej i instytucjonalnej opieki zastępczej oraz dane dotyczące zagrożeń występujących w środowiskach rodzin biologicznych, doświadczenia w zakresie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej oraz realne możliwości finansowe powiatu, ustala się limit nowopowstałych rodzin zastępczych w latach 2015 – 2017, według poniższej tabeli.

Tabela nr 11. *Limit rodzin zastępczych, zawodowych, rodzinnych domów dziecka w latach 2015 – 2017.*

Lp.	Rodzaj rodziny zastępczej	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
1.	Zawodowe rodziny zastępcze	1	1	1
2.	Zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia	-	1	-
Razem		1	2	1

VII. CELE, ZADANIA I DZIAŁANIA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2015 – 2017

Cel nadrzędny realizowanych działań to zapewnienie każdemu dziecku całkowicie lub częściowo pozbawionemu opieki rodziców odpowiedniego środowiska wychowawczego organizowanego w formie rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz kontynuacja budowy lokalnego systemu pomocy dziecku i rodzinie.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostynińskim zakłada realizację zadań założonych w 3-letniej perspektywie, których głównym celem jest zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, właściwych warunków do rozwoju tych form, biorąc pod uwagę potrzeby mieszkańców Powiatu Gostynińskiego.

Harmonogram działań dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Cel główny : Trzyletni plan rozwoju systemu pieczy zastępczej.			
Cele szczegółowe	Zadania do realizacji	Działania	Realizatorzy
Promocja rodzicielstwa zastępczego i zapewnienie opieki i wychowania dzieciom przebywającym poza rodziną naturalną.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie w środowisku lokalnym zastępczych form opieki. 2. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz innych form opieki. 3. Zapewnienie właściwej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie i dystrybucja ulotek, publikowanie artykułów w lokalnej prasie, umieszczenie informacji w lokalnych mediach. 2. Spotkania z osobami zainteresowanymi pełnieniem funkcji rodzin zastępczych i rodzin pomocowych. 3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. 4. Organizacja obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. 	PCPR, OPS
Wspieranie rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodzinom zastępczym w wypełnianiu ich funkcji oraz pomoc w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych. 2. Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w pieczy zastępczej w ich procesie usamodzielnienia. 3. Współpraca lokalnych służb na rzecz usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej. 4. Zastosowanie procedur dotyczących usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny. 2. Wspieranie w uzyskaniu pomocy materialnej i instytucjonalnej. 3. Wspieranie rodzin zastępczych poprzez tworzenie rodzin pomocowych. 3. Zapewnienie rodzinom zastępczym bezpłatnej pomocy psychologicznej, prawnej, pedagogicznej, socjalnej. 4. Wspieranie rodzin zastępczych poprzez działania wolontariuszy. 5. Współpraca z ops, sądem rodzinnym, w zakresie przezwyciężania problemów opiekuńczo-wychowawczych. 6. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz pomocy na zagospodarowanie. 7. Pomoc w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji społecznych pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek 	PCPR, SĄD WYDZIAŁ RODZINNY I NIELETNICH, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, OPS, POWIATOWY URZĄD PRACY

		<p>opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>8. Pomoc w uzyskaniu mieszkania, zatrudnienia.</p> <p>9. Utworzenie mieszkania chronionego dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.</p> <p>10. Współpraca z PUP w zakresie pomocy w otrzymaniu stażu, kursów kwalifikacyjnych i pracy dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.</p> <p>11. Współpraca z gminami w zakresie pozyskiwania mieszkań z zasobów gminnych dla wychowanków opuszczających pieczę.</p> <p>12. Postępowanie zgodnie z przyjętymi procedurami w procesie usamodzielniania wychowanków.</p>	
Systematyczne wsparcie dzieci przebywających w pieczy zastępczej	<p>1. Inicjowanie działań mających na celu umożliwienie powrotu dziecka do rodziny biologicznej.</p> <p>2. Współpraca lokalnych służb na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej</p> <p>3. Pomoc dzieciom umieszczonym w pieczy w przezwyciężaniu problemów pojawiających się problemów na różnych etapach rozwojowych.</p>	<p>1. Prowadzenie pracy zespołowej na rzecz dziecka i rodziny (np. okresowa ocena sytuacji dziecka i rodziny).</p> <p>2. Przygotowywanie przez koordynatora we współpracy z asystentem rodziny, rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka planu pomocy dziecku.</p> <p>3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.</p> <p>4. Wspieranie dzieci przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez działania wolontariuszy.</p>	PCPR, OPS, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, OŚRODEK ADOPCYJNY
Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej.	<p>1. Doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i organizacji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.</p>	<p>1. Udział w szkoleniach, kursach lub warsztatach podnoszących kwalifikacje zawodowe, samokształcenie, superwizja.</p> <p>2. Organizacja spotkań interdyscyplinarnych z osobami zajmującymi się problematyką pieczy zastępczej.</p>	PCPR, INSTYTUCJE I ORGANIZACJE ZAJMUJĄCE SIĘ POMOCĄ DZIECKU I RODZINIE
Działania na rzecz uregulowania sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w	<p>1. Wnioskowanie o ustalenie sytuacji prawnej dziecka.</p> <p>2. Wytaczanie powództw</p>	<p>1. Przekazywanie informacji do sądu dotyczącej aktualnej sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.</p>	PCPR, OPS, SĄD RODZINNY, OŚRODEK ADOPCYJNY

pieczy zastępczej	alimentacyjnych rodzicom naturalnym, których dzieci przebywają w rodzinnej pieczy zastępczej. 3. Ustalanie odpłatności rodzicom naturalnym za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.	2. Przekazywanie opinii do sądu dotyczącej aktualnej sytuacji rodziny zastępczej. 3. Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcyjnego. 4. Wydawanie decyzji administracyjnych o odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. 5. Udział w posiedzeniach sądu, przekazywanie opinii.	
Otwarcie nowej placówki na 14 osób w ramach PZPOW	Zapewnienie opieki dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej	1. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny: Sądy, Policja, OPS, PCPR. 2. Prowadzenie pracy zespołowej na rzecz dziecka i rodziny – dwa razy w roku spotkania Zespołu do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka. 3. Pedagogizacja rodziców na terenie placówki i w czasie wizyt w domach rodzinnych. 4. Współpraca z asystentami rodzin. 5. Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Ośrodków Adopcyjnych. 6. Przygotowanie planów pomocy dziecku i jego rodzinie, indywidualnych planów usamodzielnienia, prowadzenie karty pobytu dziecka. 7. Wspieranie dzieci poprzez działania wolontariuszy. 8. Informowanie Sądów Rodzinnych o aktualnej sytuacji dziecka. 9. Wnioskowanie o przeprowadzenie badań w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. 10. Diagnoza sytuacji szkolnej dziecka, dostosowanie form i metod pracy do indywidualnych potrzeb dziecka. 11. Zebrania z samorządem domu – omawianie bieżących spraw i aktualnych problemów. 12. Rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania i aktywnej	PZPOW, SĄD, OPS, PCPR, RODZINNY, OŚRODEK ADOPCYJNY, POLICJA

		postawy w dorosłym życiu. 13. Działania związane z prawidłowym przebiegiem procesu usamodzielnienia wychowanków. 14. Udział w wewnętrznych i zewnętrznych szkoleniach.	
--	--	--	--

VIII. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

- zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych opieki w formie zastępczej,
- wzrost liczby rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych, zawodowych i rodzinnych domów dziecka,
- profesjonalizacja pieczy zastępczej,
- specjalistyczne wsparcie istniejących rodzin zastępczych,
- zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej poprzez działania na rzecz powrotu dzieci do rodziny naturalnej lub adopcję dziecka,
- kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych opuszczających zastępcze formy opieki.

IX. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

- dzieci przybywające w pieczy zastępczej,
- rodziny zastępcze,
- rodziny pomocowe,
- usamodzielniani wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo- wychowawcze.
- rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- kadra oferująca usługi na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 będą środki finansowe:

- z budżetu powiatu gostynińskiego,

- z budżetu Państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych,
- z budżetów samorządów gminnych, zobowiązanych do współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- z budżetów innych powiatów, zobowiązanych do zwrotu wydatków za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na terenie powiatu gostynińskiego,
- z pozyskanych środków z Europejskiego Funduszu Społecznego.

XI. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordinatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie, które przy jego realizacji będzie współpracowało z następującymi podmiotami:

- rodzinami zastępczymi,
- rodzinami pomocowymi,
- rodzinami biologicznymi,
- placówkami opiekuńczo – wychowawczymi,
- Policją,
- ośrodkami pomocy społecznej,
- sędziami i kuratorami Wydziału Rodzinnego Sądu Rejonowego,
- organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi.

XII. MONITORING I EWALUACJA

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w perspektywie czasowej 2015-2017 określa rozwój polityki prorodzinnej Powiatu.

Program jest otwarty i elastyczny na pojawienie się nowych potrzeb tj. organizacyjnych, prawnych czy też zidentyfikowanie nowych potrzeb społecznych będzie uzasadniało uzupełnienie programu o nowe zapisy.

Monitoring programu będzie miał na celu systematyczne kontrolowanie przebiegu wszystkich zaplanowanych czynności na każdym etapie realizacji programu, spełniając funkcję wewnętrznej kontroli realizacji zadań. Kontrola obejmować będzie bieżącą ocenę skuteczności poszczególnych działań i sposobu realizacji pracy.

Skuteczna realizacja niniejszego programu będzie uzależniona od dostępności środków finansowych niezbędnych do realizacji zapisów programu, współpracy

zainteresowanych podmiotów oraz zaangażowania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych i prowadzenia rodzinnych domów dziecka.

W ramach ewaluacji sprawdzone zostaną realizowane działania, które przyczyniły się do osiągnięcia celu głównego. Ewaluacja przeprowadzona zostanie w oparciu o analizę i interpretację danych uzyskanych z przeprowadzonych sprawozdań opracowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Wskaźnikami osiągnięcia celu głównego będą:

- analiza porównawcza liczby nowoutworzonych rodzin zastępczych w danym roku,
- analiza porównawcza liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- analiza porównawcza liczby dzieci opuszczających w danym roku pieczę zastępczą poprzez powrót do rodziny naturalnej, adopcję, usamodzielnienia.

Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu realizacji i rozwoju jego działań. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach projektowych.

PODSUMOWANIE

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej został opracowany na podstawie ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która wyznaczyła dwa obszary działania. W pierwszym obszarze działania ustawa kładzie nacisk na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku, natomiast w drugim zapewnienie sprawnie funkcjonującego systemu pieczy zastępczej w przypadkach braku możliwości sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Program stanowi próbę wyznaczenia jak najlepszego kierunku działań w środowisku lokalnym, tak aby praca nad rozwojem i wspieraniem rodzinnej pieczy zastępczej spełniała wszystkie standardy w tym zakresie. Zadania wyznaczone do realizacji są spójne z opracowywaną na lata 2013-2020 Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie będzie przedkładał Zarządowi Powiatu Gostynińskiego roczne sprawozdanie z realizacji programu, które będzie stanowiło integralną część corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie.

Przewodniczący Zarządu
Powiatu Gostynińskiego
Tomasz Matuszewski